TIBETAN NEWS

Regd. No. HPTIB/2017/74104

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༨ རབ་གནས་ལྕགས་གླང་ལོ། | བོད་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ རེས་གཟའ་ལྷག་པ། | 26th May 2021
ལོ་ ༥ ཨང་། ༢༡ | བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག | Vol. 5 Issue 21 Price Rs. 1

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ས་ག་ཟླ་བའི་དུས་ཆེན་ཉིན་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་མཆེད་གྲོགས་ཡོངས་ལ་འཚམས་འདྲི་སྩལ་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་དེ་ས་ག་ཟླ་བའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསྟུན་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་མཆེད་གྲོགས་ཡོངས་ལ་འཚམས་འདྲི་སྩལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཅས་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་ང་ཚོས་སྲུང་བརྩི་ཞུ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན། ངོས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་མཆེད་གྲོགས་ཡོངས་ལ་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་ལོ་ ༢༦༠༠ ཙམ་གྱི་གོང་རྒྱ་གར་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡབ་ཟས་གཙང་མའི་རྒྱལ་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། པཱ་ལི་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་གཉིས་ཀས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གྱི་ཐོ་རངས་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་རྗོད་ཀྱི་ཡོད།

པཱ་ལི་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་གཉིས་ཀས་ཁ་གཅིག་གྲག་ཐོག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོགས་གསག་སྒྲིབ་སྦྱོང་མཛད་དེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད།

ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡོད་པ་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྐུ་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་བཅས་

ཡིན། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཡིན་པ་དང་། གསུང་རབ་དེ་དག་ནི་མི་མང་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ལྟུང་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། མི་སོ་སོའི་ནུས་པ་དང་མོས་པ་ལ་དཔགས་པའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གི་ལམ་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་ཚོག་གི་རེད། དཔེར་ན་ངོས་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན། ངོས་རང་ལོ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་ནང་པའི་གཞུང་དེ་དག་སྦྱོང་འགོ་བརྩུགས་པ་ཡིན་ལ། དུས་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ལོ་ ༨༦ ལ་སླེབ་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་ཀྱང་ངོས་ཀྱིས་ད་དུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངོས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་ནང་པ་ཡོངས་ལ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་

སྐུལ་མ་གཏོང་གི་ཡོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་དེ་དག་སྤྱང་བར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་བྱེད་དགོས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་རིམ་པས་ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་འདི་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་གསུང་གི་སྙིང་པོ་དེ་དག་དུས་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ལོ་ ༢༦༠༠ གོང་གི་ནང་བཞིན་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། པཱ་ལི་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀར་མ་རིག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལམ་ཡོད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་ཕན་པ་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐོར་བསླབ་བྱ་བསྒྲགས་ཡོད། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་འགོ་འཛུགས་བྱེད་པར་ང་ཚོ་ཚང་མ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་གནང་དགོས།

བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རང་དབང་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡིན། འོན་ཀྱང་མི་སྙེར་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ནི་ང་ཚོས་མི་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་རག་ལུས་ཡོད། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་བརྩི་བཀུར་གྱི་བློ་སྐྱེ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་གང་ཐུབ་ཞུང་དུ་གཏོང་དགོས། ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་འབྱུང་ས་གཙོ་བོ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ཡིན། གཞན་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་གང་ཐུབ་བྱེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་གི་ཡོད།

དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནང་པ་ཚོས་ནང་པའི་གནས་ཆེན་དཔེར་ན་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་ལུམ་བི་ནི། དེ་བཞིན་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་ཏུ་སྨོན་ལམ་གསུང་འདོན་དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་ལ་འབད་ངེས་རེད། འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་ཉེན་ཁ་དང་། དེ་བཞིན་ཧོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པ་དེ་དག་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཐུན་མོང་གིས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་སེལ་ཐབས་གནང་དགོས། ཐུགས་སྨོན་དང་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ།།

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ཉུམ་སྐུ་ནེན་སི་པེ་ལོ་སི་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་འཚམས་འདྲི་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ཉུམ་སྐུ་ནེན་སི་པེ་ལོ་སི་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་ལ་འཚམས་འདྲིའི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་གནང་བའི་ནང་འཁོད་དོན། སྐུ་ཉིད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཡུན་རིང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབས་པའི་ཉམས་མྱོང་གཞིར་བཞག་ཐོག་བོད་མི་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བཙན་དབང་འོག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་རྗེས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༦༠ ལྷག་རིང་བོད་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་གི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་མུ་མཐུད་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སེམས་ཤུགས་སྐྱེད་བཙུག་ཡོད། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པེ་ཅིང་གི་དྲག་གནོན་ལ་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་ཏེ་བོད་མིའི་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གི་འཚོ་གནས། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་མཐུན་སྒྲིལ་སྲ་བརྟན་བཟོས་གནང་ཐུབ་ཡོད། གནད་འགག་ཆེ་བའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་འདི་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་། ཞི་བདེ་བསྒྲུབ་པར། སྐུ་ཉིད་སྲིད་སྐྱོང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་རྟེར་ལས་ལྷག་སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོའི་འབོད་སྒྲ་དང་སྐུ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད།

ཨ་རིས་དུས་དེ་རིང་དང་དུས་རྟག་ཏུ་སྐུ་ཉིད་དང་བོད་མི་མང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ལང་རྒྱུར་སྤྲོབས་པ་ཡོད། སླར་ཡང་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་འཚམས་འདྲི་དང་། སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུགས་འགན་གསར་པ་བཞེས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མ་འོངས་པའི་བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལམ་ལྷོངས་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུང་འཕྲིན་གནང་འཁོད་ཡོད་པ་བཅས།།

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

བོད་དོན་ཆེད་ཤར་འཁོར་སྐོར་བསྐྱོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་མཇུག་སྒྲིལ་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༤ ཉིན་སྦྱུད་སིར་གནས་སྡོད་རང་ལོ་ ༩༤ ཡིན་པ་བོད་དོན་ལས་འགུལ་བ་ཚེ་རིང་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་དགོས་འདུན་དོན་ཚན་ལྔ་སྟེ། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གྱིས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡབ་ཡུམ། ནང་མི། བྲ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ། བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་རྣམས་གང་མགྱོགས་གློད་བཀྲོལ་དགོས་པ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་དད་རང་དབང་རྡོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པ་མཚམས་འཛོགས་དགོས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་དགུན་དུས་པེ་ཅིང་ཨོ་རྩལ་མགྲན་རྩེད་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པ། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བྱ་ངན་ཇི་སྲེལ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་འཛམ་མཁས་དང་ཞི་མཐུན་འགྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་བཞིན་དོར་དགོས་པ་དང་རྒྱ་ནག་ལྷུ་ཏན་ནས་མཆེད་པའི་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྙེ་ལན་འདེབས་ཚ་ནན་དགོས་པ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་དད་རང་དབང་རྡོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པ་མཚམས་འཛོགས་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཏེ་སྦྱུད་སི་གྲོང་ཁྱེར་ཝིན་ཊར་ཐུར་ (Winterthur) ནས་བོད་དོན་ཤར་འཁོར་སྐོར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དབུ་འཛུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༠༠ ཙམ་བོད་དོན་ཤར་འཁོར་སྐོར་སྐྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་ཚེས་ ༢༡ ཉིན་སྦྱུད་སིའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇེ་ནི་ཝར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་སྦྱུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དང་། ཇེ་ནི་ཝ་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཡོད། བོད་དོན་ལས་འགུལ་བ་དབང་འདུས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཨུམ་སྐུ་མི་ཤེ་ལི་བྷ་ཤེ་ལེ་ཊི་ (Michelle Bachelet) མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་དད་རང་དབང་རྡོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པ་མཚམས་འཛོགས་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག་ཅིག་ཕུལ་ཡོད་པ་བཅས། །

ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་མཆོག་ར་རྒྱ་མགོན་ཐེག་ཆེན་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གླིང་གསར་པའི་ས་ཟླའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ངོ་བཅར་ཞུས་པ།

༄༅། །ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆེན་ཏེ་དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་མོར་ཨ་རི་རྒྱལ་ས་ཝ་ཤིང་ཊོན་ནས་འགྱངས་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཊར་ ༤༠ སར་ས་གནས་ནུབ་ཝིར་ཇི་ནི་ཡར་ (West Virginia) གསར་སྤྲོས་གནང་བའི་ར་རྒྱ་དགོན་ཐེག་ཆེན་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གླིང་གི་༧སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མགྲོན་འབོད་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༧ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན་བྱུང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་མཆོག་དང་། སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་ལས་རྣམས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ངོ་བཅར་ཞུས་ཡོད་པ་བཅས། །

འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཙན་དབང་འོག་བཞག་བཅུག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དང་འབྲེལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་མི་ཚོར་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་འོག་བཙན་དབང་གིས་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མི་རྟགས་བཀོད་དུ་བཅུག་ནས་ལོ་ངོ་ ༧༠ འཁོར་བ་དང་བསྟུན། འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༧༠ རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་མེད་རྡོག་རྫིལ་གཏོང་བཞིན་པར་སྐྱོན་བརྗོད་དྲག་པོའི་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་ཡོད།

འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་སྤེལ་བའི་བསྒྲགས་གཏམ་ལ་འཛར་མན་གཞུང་འཛིན་དང་། ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་ལྗང་ཁུ་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་སྤེལ་བའི་བསྒྲགས་གཏམ་ནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་རྩོད་གཞི་ཅན་གྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཞིག་བཞག་ནས་བོད་ཀྱི་དོན་དངོས་ཐོག་གི་རང་བཙན་ (de facto) ཤོར་ཡོད་པ་དང་། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་རྗེས་བོད་མིར་འཇིགས་སྐུལ་བཙན་ཤེད་འོག་བཞག་ཏུ་བཅུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསལ་འདོན་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། གྲོས་མཐུན་ནང་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིར་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་རང་སྐྱོང་གི་ངོ་བོ་དང་། བོད་མིའི་ཆོས་དད་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་མཐུན་ལས་འགལ་ཏེ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་འདི་བཞིན་རྒྱ་རིགས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་སྲིད་བྱུས་འདིང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་ནང་གི་དགོན་པ་གཏོར་བཤིག དེ་བཞིན་བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་བརྩི་མེད་རྡོག་རྫིལ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་འདོན་གནང་ཡོད།

བསྒྲགས་གཏམ་ནང་། ད་ཆ་བོད་མིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་ངོ་བོ་སོགས་རྩ་བརླག་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཚབས་འོག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གྲོས་མཐུན་ལས་ལྡོག་སྟེ་འགྱུར་བ་ནི་བོད་མིའི་ཚབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྩ་མེད་བཟོས་ཡོད། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐྱིད་གཏོང་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལས་བོད་ནང་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་མིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་བསྒྲགས་གཏམ་ནང་། གཉིས་སྣན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ནི་མ་འོངས་པར་དཀའ་རྙོག་རིགས་མི་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཡིན་པར་བསྔགས་བརྗོད་གནང་ཡོད་པ་དང་། འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་བོད་མིའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཐོག་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་ཐོབ་ཐབས་ལ་སྤུར་ལྷག་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་འཁོད་ཡོད།

འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བརྩི་མེད་རྡོག་རྫིལ་ཚབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་པར་སྐྱོན་བརྗོད་དྲག་པོ་བྱས་པ་དང་སྦྲགས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་པ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་བསྐྱར་གསོ་དགོས་པའི་འཐད་སྐུལ་ཞུ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་བོད་མིའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་ཡོད།

མཐའ་དོན་བསྒྲགས་གཏམ་ནང་། འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བརྩི་མེད་རྡོག་རྫིལ་གཏོང་བཞིན་པར་མུ་མཐུད་སྐྱོན་བརྗོད་ནན་མོ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་གནང་ཡོད།

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་གིས་འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་ནས་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་བར་དགའ་བསུ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཁྲིག་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དྲང་བདེན་ནི་ནམ་ཡང་འགོག་ཐབས་བྱེད་མི་ཐུབ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམག་དོན་འོག་བོད་མིར་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་བཅུག་སྟེ། ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་རིང་བོད་ནང་སྡུག་རྩུབ་མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད།

ད་ལན་ངས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གིས་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་དང་། བོད་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་མིན་པ་དང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འོག་གྲོས་མོལ་བྱེད་དགོས་པའི་ང་ཚོའི་འཐད་སྣང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སུད་སིའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་འཛར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་བཏང་གནང་སྟེ། ཁོང་ཚོས་བསྒྲགས་གཏམ་དེ་ལ་འོས་ཤོག་འཕངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད་པ་བཅས། །

སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་དབང་འོག་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་སྐོར་བགྲོ་གླེང་དབུ་འཛུགས་གནང་བ།

༄༅། །སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གིས་ཉིན་གྲངས་གསུམ་རིང་བཙན་དབང་འོག་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གཉའ་གནོན་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་ ༧༠ (17-Point Agreement and 70-years of Oppression in Tibet) འཁོར་བ་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་བགྲོ་གླེང་ཞིག་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད།

བགྲོ་གླེང་གི་ཐོག་མར་སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་བགྲོ་གླེང་དབུ་འབྱེད་དང་། གསུང་བཤད་གནང་མཁན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་དང་། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལུབ་ཊོན་ (Rt. Tim Loughton) མཆོག ཨི་ཊ་ལིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ལུ་སེའོ་མ་ལན་ (Lucio Malan) མཆོག སུད་སི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ནི་ཀོ་ལ་སི་ (Nicolas Walder) མཆོག དང་ཧང་ག་རིའི་རྒྱལ་ས་བྷུ་ཊ་པེ་སིའི་ (Budapest) རྫོང་དང་པོའི་སྤྱི་ཁྱབ་གཞོན་པ་སྐུ་ཞབས་ཕྷེ་རན་སི་ (Ference Garencsér) ལགས། ཉི་ཧོང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཨཊྚ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས། ཧོང་ཀོང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འཐབ་རྩོད་པ་ཨེ་ཊ་ཕུར་ཊ་ཅིན་ (Edward Chin) ལགས་བཅས་ལ་ཕེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་ཉི་ཧོང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཨཊྚ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ལ་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་བཙན་དབང་འོག་བཞག་འཛུག་པ་དང་། ཆིངས་ཡིག་དེས་བོད་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་བསྒྲུབས་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མུ་མཐུད་ཁྲིམས་འགལ་གྱིས་བོད་དབང་བསྒྱུར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་སྐོར་གསུངས་ཡོད།

ཧོང་ཀོང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འཐབ་རྩོད་པ་ཨེ་ཊ་ཕུར་ཊ་ལགས་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ཧོང་ཀོང་ཡོངས་ལ་དམ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཧོང་ཀོང་གི་མི་འབོར་ས་ཡ་བདུན་དང་ཕྱེད་ཀ་ནས་ས་ཡ་ ༣ སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འགྲོ་སྲིད་པ་དང་། ད་ཆ་ཧོང་ཀོང་ནང་རང་དབང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཙན་དབང་གིས་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཨིན་ཡུལ་དང་རྒྱ་ནག་གིས་ཧོང་ཀོང་གི་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་ཁས་ལེན་སྐོར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གིས་དེ་དག་རྩིས་མེད་རྡོག་རྫིལ་བཏང་ཡོད། ཅེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས། བོད་དང་། ཤར་ཏུར་ཀི་སི་ཐན། ཧོང་ཀོང་། ཐེ་ཝན། ལྷོ་སོག་པོ་བཅས་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་རྣམས་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གནང་སྐབས་དོགས་ཟོན་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལུབ་ཊོན་མཆོག་གིས། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཤར་ཏུར་ཀི་སི་ཐན་ནང་མི་རིགས་ཐེབ་གསོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་མང་མོས་ཐོག་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་པ་ནས་བཟུང་འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༧༠ ལྷག་གི་རིང་བོད་ནང་དབང་སྒྱུར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

སུད་སི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ནི་ཀོ་ལ་སི་མཆོག་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཁག་པོ་ཡིན་པའི་སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་རྡོག་རྫིལ་གཏོང་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

ཧང་ག་རིའི་རྒྱལ་ས་བྷུ་ཊ་པེ་སིའི་རྫོང་དང་པོའི་སྤྱི་ཁྱབ་གཞོན་པ་སྐུ་ཞབས་ཕྷེ་རན་ལགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༣ ནང་རྒྱ་ནག་གི་བདེ་སྲུང་བློན་ཆེན་ཧང་ག་རི་རྒྱལ་སར་སླེབས་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་གྲོང་སྡེའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོས་སུ་སྒྲིག་འཛུགས་གནང་བའི་སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་མེད་རྡོག་རྫིལ་གཏོང་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྐྱིད་ལགས་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་གིས་བཙན་དབང་འོག་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅིངས་བཀྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་སོགས་ཐེངས་འདིའི་མཇུག་སྡོམ་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

ཕྱི་དྲིལ་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པའི་ལས་འཆར་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ལས་གཞི་ལེགས་གྲུབ་དབུ་འབྱེད་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༥ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་གིས་ཕྱི་དྲིལ་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་གསར་པའི་ལས་འཆར་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ལས་གཞི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དབུ་འབྱེད་དང་སྦྲགས་ལས་གཞི་གྲུབ་པ་ཁག་གཅིག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་ཉིན་རྒྱབ་ཆུ་ཚོད་ ༡༢:༣༠ ཙམ་ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་དང་། ཕྱི་དྲིལ་དྲུང་ཆེ་ཀརྨ་ཆོས་དབྱིངས་ལགས་དང་འཆི་མེད་ཚེ་དབྱངས་ལགས། བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་བཅས་ལྡན་འཛོམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་འགྲེམས་སྟོན་གསར་པའི་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་གསུང་དོན། བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་གསར་པའི་ལས་འཆར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོར་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་གནང་སྐབས་ད་ཆ་ལོ་བཞི་མན་ཙམ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་སྔ་འཆར་གཞི་ལྟར་སྔོན་འགྲོའི་ལས་གཞི་ཆ་ཚང་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ནང་དབུ་འབྱེད་གནང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་སྒྲིག་པ་མ་ཟད། ཕྲན་རང་ཕྱི་ཟླ་ ༢ པའི་ནང་ལྡི་ལིར་དངོས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་མ་ཟིན་ཙམ་རིང་ས་གནས་སུ་བསྡད་དེ་ལས་དོན་ཆ་ཚང་འགྲིག་སོང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ཧོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ཀྱི་ནད་རླབས་གཉིས་པའི་ཛ་དྲག་གནས་སྐབས་ཐོན་པ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་བཀག་རྒྱ་དམ་པོ་བསྒྲིམས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བཟོ་ལས་ཁང་དུ་ནད་པ་ཛ་མང་ཐོན་པར་བརྟེན་མུ་མཐུད་ལས་དོན་བྱེད་ཐུབ་མེད་པར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པ་དེ་ཉིད་ཆ་ཚང་ཞིག་དབུ་འབྱེད་གནང་མ་ཐུབ་པར་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པའི་ནང་ཁྱོན་ཚན་པ་བཅུ་གཅིག་ཡོད། དེང་དུས་འགྲེམས་སྟོན་ཁག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མ་འོངས་པར་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་མཁན་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པ་རེད། བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པའི་ལས་གཞིར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ཕྱི་དྲིལ་འགྲེམས་སྟོན་ཚན་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ཕུལ་བ་དང་སྦྲགས་དུས་ནས་དུས་སུ་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་ལས་དོན་ཐད་ལམ་སྟོན་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཚང་མ་འདིར་ཞུ་ཐབས་དཀའ་བར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་གསར་པའི་ལས་གཞི་དང་ནང་དོན་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་གནང་ཡོང་བ་ཞུ། ཞེས་གསུངས།

དེ་རྗེས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། དེ་རིང་འདིར་ཕྱི་དྲིལ་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པའི་ལས་འཆར་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ལས་གཞི་གྲུབ་པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་བཅར་རྒྱུ་བྱུང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་། དེ་སྔ་ངས་ཞུས་པ་ལྟར། སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་ཡུན་མ་གཙང་བའི་གོང་གལ་ཆེ་ལས་དོན་ལྷག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་དྲ་རྒྱའི་ལམ་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་འབུལ་རྒྱུ་དང་། བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཆ་ཚང་རྩིས་ལེན་རྒྱུ། མཐར་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དབུ་འབྱེད་དེ་རེད། སློབ་གྲྭ་ཁག་རྩིས་ལེན་རྒྱུ་དེ་ལོ་བཅུ་གོང་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད།

སྤྱིར་འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ནང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་རྩིས་ལེན་རྒྱུར་ཚོགས་འདུ་མཐའ་མ་དེ་ལྡི་ལིར་འཚོགས་གཏན་འཁེལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཧོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལི་ཡོངས་རྫོགས་ཐེམ་སྒང་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲིམས་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཏི་སྨྲ་ཅལ་ཡང་ཐེམ་སྒང་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲིམས་དགོས་བྱུང་ཡོད་སྐབས། ཐག་གཅོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་པ་གཅིག་འདི་རེད། དེ་ནས་དྲ་རྒྱའི་ལམ་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་འབུལ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་དབུ་འབྱེད་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་དེ་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༥ པའི་ལས་ཡུན་མ་གཙང་གོང་ནས་ཚར་ཐུབ་ན་བསམ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཐད་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱིས་གཙོས་ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་མ་བྱེད་པ་གང་ཡང་མ་རེད། ཁོང་རྣམས་པས་ཧུར་ཐག་གནང་སོང་། འོན་ཀྱང་ནད་ཡམས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་ཆ་ཚང་ཚར་ཐུབ་མེད། དེ་རིང་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་གསར་པའི་ལས་འཆར་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་ལས་གཞི་དབུ་འབྱེད་བྱེད་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༥ པའི་དུས་སུ་འགོ་བཙུགས་གནང་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཐོག་མར་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པར་མང་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ལག་རྙིང་པ་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད། ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ཅ་ལག་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་ངས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་ཆེད་རོགས་དངུལ་ཕོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རགས་ཡོད། རོགས་དངུལ་གནང་མཁན་ཨ་རིའི་ཐེབས་རྩ་དང་། (NED) བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གཞན་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གི་མ་དངུལ་རང་ནས་འགྲོ་སོང་ཕོན་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། འགྲེམས་སྟོན་ལས་བྱེད་ཡོངས་ནས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་པའི་ལས་གཞི་ཐོག་སྐུ་ལས་ད་ཅང་བསྒྲིན་པར་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་དང་སྦྲགས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། །

ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་པ་གྲགས་ཅན་སྐུ་ཞབས་སན་ཌར་ལལ་བ་ཧུ་གུ་ན་མཆོག་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་ཐུགས་གསོ་གནང་བ།

༄༅། །རྒྱ་གར་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་འགུལ་ (Chipko movement) སྣེ་འཁྲིད་གནང་མཁན་དང་། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་སྐུ་ཞབས་སན་ཌར་ལལ་ བ་ཧུ་གུ་ན་ (Shri Sundarlal Bahuguna, Eminent environmentalist) མཆོག་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཞོན་ཨཙཱརྻ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་གིས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་དང་། སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་དམ་པ་ཁོང་གི་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་དང་། རྗེས་འབྲངས་པ་ཡོངས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུས་གནང་འདུག

དེ་ཡང་དམ་པ་ཁོང་གི་སྐུ་ཟླ་ཝུམ་སྐུ་ཞིམ་ལ་བ་ཧུ་གུ་ན་ (Smt Vimla Bahuguna) མཆོག་ལ་བསྐུར་བའི་ཐུགས་གསོའི་འཕྲིན་ཡིག་ནང་འཁོད་དོན། སྐུ་ཞབས་སན་ཌར་ལལ་མཆོག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་འཕྲལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་བློ་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དམ་པ་ཁོང་ནི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱན་དྷིའི་རྗེས་འབྲངས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་གཟེངས་རྟགས་མཐོ་ཤོས་གཉིས་པ་པདྨ་ཝི་བྷུ་ཤན་ (Padma Vibhushan) བཞེས་མྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན། སྐུ་ཞབས་སན་ཌར་ལལ་མཆོག་གིས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་སླད་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཁུལ་གྱི་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེགས་སོགས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱིས་ལས་འགུལ་རིམ་པ་མང་པོ་སྤེལ་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནང་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེགས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ (Chipko movement) ཞེས་པ་སྣེ་འཁྲིད་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ནས་འགོ་འཛུགས་ཏེ་ ༢༠༠༤ ཡི་ལོ་སྐོར་བར་ཏེ་ཧྲི་ (Tehri) ཆུ་མཛོད་བརྒྱབ་རྒྱུར་ངོ་རྒོལ་སྣེ་འཁྲིད་གནང་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་གིས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་དང་། དེའི་ནགས་ཚལ་སྲུང་སྐྱོབ་སླད་ངལ་བ་འཛེམས་མེད་ཐོག་སྐུ་ལས་བསྒྲིན་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ནང་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་སྲིད་བློན་མཆོག་གིས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེགས་མི་ཆོག་པ་བཀག་སྡོམ་གནང་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ལ་རླབས་ཆེན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་པ་རྣམས་ཚང་མས་རྟག་ཏུ་དྲན་ངེས་ཡིན།

དམ་པ་ཁོང་ལ་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ ༧གོང་ས་ ༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐེངས་ཁ་ཤས་མཇལ་ཁ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་དམ་པ་ཁོང་ནས་ ༧གོང་ས་མཆོག་ལ་གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་ཡོད།

སྐུ་ཞབས་དམ་པ་སན་ཌར་ལལ་མཆོག་ནི་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་ཡུན་རིང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དམ་པ་ཁོང་སྐུ་འཚོ་ཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་དང་། ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་ལྷན་ཚོགས་སོགས་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཐེངས་མང་གནང་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དང་། རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བསྡི་གནས་ཁང་ (India International Centre) གཉིས་ཟུང་སྒྲིལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཐོག་བགྲོ་གླེང་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཐོག་དམ་པ་ཁོང་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

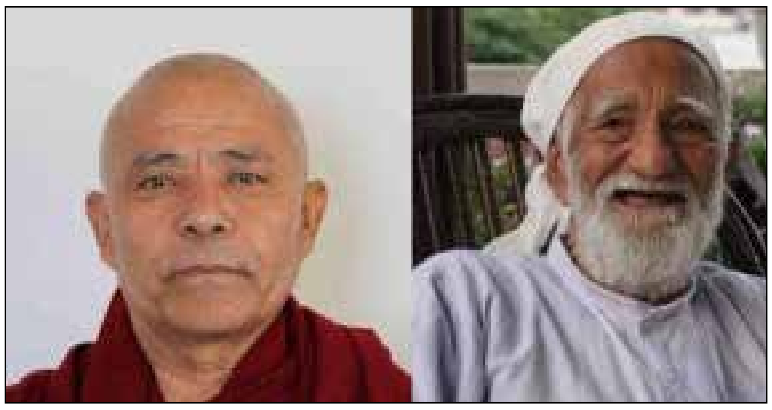

ང་རང་སྒེར་ལ་མཚོན་ན། དམ་པ་ཁོང་དང་ལྷན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ལོར་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། དེ་བཞིན་དམ་པ་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་རྩོམ་ཡིག་མང་དག་ཅིག་བྲིས་རྩོམ་གནང་ཡོད།

དམ་པ་ཁོང་སྐུ་གཤེགས་པ་དེས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ལ་གྱོང་གུད་ཆེན་པོ་ཕོག་པ་མ་ཟད། ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་གྱོང་གུད་ཕོག་ཡོད། ངས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་དམ་པ་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། བོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་གནང་འདུག་པ་བཅས། །

ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས་གནང་བ།

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་ཡུན་ལོ་བཅུ་འཁྱུར་ལ་ཉེ་བ་དང་བསྟུན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་དང་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཐུན་མོང་ནས་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་དགའ་བསུའི་ལས་རིམ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་དགའ་བསུའི་ལས་རིམ་ཐོག་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཨ་རིབ་ཝི་ར་ནི་ (Arif Virani) མཆོག་དང་། ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཇེམ་སི་མི་ལོ་ནི་ (James Maloney) མཆོག གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡར་རྒྱས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སྐུ་ཞབས་ཀར་ནེ་ཊེ་ཇི་ནེ་སི་ (MP Garnett Genius) མཆོག གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ (Alexis Brunelle-Duceppe) མཆོག

གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ (Paul Manly) མཆོག གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ (Mobina Jaffer) མཆོག གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ (ThanhHai Ngo) མཆོག གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྷམ་སྐུ་ཨེ་ལི་ཛ་བེ་ཐི་མེའི་ (Elizabeth May) མཆོག བྲང་ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དངོས་གྲུབ་ཚེ་རིང་ལགས། ཁེ་ན་ཌའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་དང་། ཚོགས་གཞོན་ (Gayle Turner) ལགས་སོགས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ལས་རིམ་གྱི་ཐོག་མར་དེ་སྔ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ཁེ་ན་ཌ་དང་ཨོན་ཊེ་རི་ར་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་ལས་འགུལ་དང་། གཞན་ཡང་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་ཐུག་འཕྲད་སོགས་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱི་བརྙན་ཐུང་ཞིག་གཟིགས་འབུལ་ཞུས་ཡོད། སྐབས་དེར་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་འདས་པའི་དུས་ཡུན་ནང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་བོད་མིའི་ཆེད་ལས་དོན་ཧུར་ཐག་གནང་བ་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་ཞུས་གནང་ཡོད།

དེ་རྗེས་བྲང་ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དངོས་གྲུབ་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡང་དག་པ་གནང་བའི་བརྒྱུད་བོད་དོན་ཆེད་ཕྱག་ལས་ཧུར་ཐག་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་མ་ཟད། མུ་མཐུད་བོད་དོན་ཆེད་ལས་དོན་སྒྲུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཨ་རིབ་ཝི་ར་ནི་མཆོག་ལ་ལས་རིམ་འདི་ལྟ་བུ་གོ་སྒྲིག་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ངོས་ནས་མུ་མཐུད་བོད་དོན་དང་བོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཨིན་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་བཞིན་པའི་དྲག་གནོན་ཅན་གྱི་འཐབ་རྩུས་གསར་པའི་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་གནང་སྐབས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་ཞུས་གནང་འདུག

དེ་ཡང་ཨིན་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་

ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཟུང་སྒྲིལ་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལོབ་ཊོན་ (Tim Loughton) མཆོག་གི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་དང་། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཁྲིར་སི་ལོ་ (Chris Law) མཆོག ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ན་ཕན་ཌུ་མི་ཤེ་ར་ (Navendu Mishra) མཆོག ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཀེ་རི་མེག་ཁར་ཐི་ (Kerry McCarthy) མཆོག ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཝེ་ར་ (Wera Hobhouse) མཆོག ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཕར་སི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས། སྐུ་ཞབས་ཇོན་ཇོན་སི་ (John Jones) ལགས། བོད་ཀྱི་དྲང་བདེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞུ་གཏུག་པ་སྒོ་རི་ཡ་ (Goria Montgomery) ལགས། ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་ཚེ་རིང་མཚོ་མོ་ལགས་བཅས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

ཐོག་མར་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལོབ་ཊོན་མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུར་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་དང་སྙིགས་ཚོགས་འདུའི་གྲོས་གཞི་ཁག་ངོ་སྤྲོད་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་གནང་ཡོད། སྒོ་རི་ཡ་ལགས་ཀྱིས་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཟླ་མཇུག་ཏུ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་པ་ཐུན་མོང་གིས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་བྱིས་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ངལ་རྩོལ་བ། ཆོས་དད་རང་དབང་བཅས་ཀྱི་སྙན་ཐོའི་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་གྲུབ་མཚམས་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གནང་ཡོད།

སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལོབ་ཊོན་མཆོག་གིས། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ལས་ཡུན་ལོ་བཅུའི་རིང་ལས་དོན་རྣམས་ད་ཅང་ཚགས་ཚུད་དང་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་དང་ལྷན་ལོ་ཤས་རིང་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བའི་སྐོར། དེ་བཞིན་ཁོང་བཞུགས་སྐབས་ཧ་སང་ཕེབས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྐང་བཙུགས་ནས་བོད་ནང་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དང་མཐོ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་རྡན་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ལྷན་མཉམ་བསྲེས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་དང་། ཁྲིད་རྣམ་པས་རྒྱ་ནག་ལ་བཙོས་བསྒྱུར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་ནག་གིས་ཚུར་བཙོས་བསྒྱུར་བྱེད་ངེས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས།

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་མང་གཙོ་དང་། བོད་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཐབས་སུ་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་པས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོས་པ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐོར་དང་། བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མགྱོགས་མྱུར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོའི་རེ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པས་མུ་མཐུད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རོགས་ཞེས་གསུངས།

ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཁྲིར་སི་ལོ་ (Chris Law) མཆོག་གིས། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ལས་ཡུན་ལོ་བཅུའི་རིང་བོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་དང་། བོད་དོན་སྐད་སྒྲ་མུ་མཐུད་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་གནང་ཡོད། ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཕར་སི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་མཇུག་སྡོམ་གསུང་བཤད་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམ་པས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་ཡོད། སྐུ་ཞབས་ཊིམ་ལོབ་ཊོན་མཆོག་གིས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་ཡིག་ཐོག་ནས་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།།

རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཁྲབ་ཁོངས་ལྷག་བསྡད་སློབ་གྲྭ་རྣམས་སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པར་རྩིས་སྤྲོད་གནང་གཏན་འཁེལ་བ།

༄༅། །རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཁྲབ་ཁོངས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ལྷག་བསྡད་རྣམས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པར་རྩིས་སྤྲོད་གནང་གཏན་འཁེལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྔ་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ནས་སྔོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག ༢༢ དང་། གཞི་རིམ་འོག་མའི་སློབ་གྲྭ་ཁག ༨ ། གཞི་རིམ་བར་མའི་སློབ་གྲྭ་ཁག ༥ ། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་བར་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག ༤ བཅས་རྩིས་སྤྲོད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༥ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལྷག་བསྡད་སློབ་གྲྭ་ཁག་དྲུག་སྟེ་མ་སུ་རི་དང་། སིམ་ལ། ཌལ་ཧོར། ཧོར་གླིང་། ཀ་སྦུག ད་སྦུར་གཏན་སློབ་བཅས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པར་རྩིས་སྤྲོད་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་ཁྲོལ་གནང་བར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུང་དོན། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་ལྷག་བསྡད་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཁྲབ་ཁོངས་སློབ་གྲྭ་རྣམས་སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པར་རྩིས་སྤྲོད་གནང་གཏན་འཁེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་གདམ་བཟང་ཞིག་ཡིན། དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཁྲབ་ཁོངས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་ཁག་སཾ་བྷོ་ཊ་བོད་སློབ་ཚོགས་པར་རྩིས་ལེན་རྒྱུ་ནི་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༩ དང་ ༡༥ པའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་རིང་གི་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་འབུམ་རམས་པ་པདྨ་དབྱངས་ཅན་མཆོག་གིས་གཙོས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་འཚམས་འདྲི་ཡོད། ཅེས་གསུངས། །

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་འཁྱུར་གསུང་བཤད།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་ཕྱི་དྲིལ་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་དྲན་རྟེན་ཚོགས་ཁང་ནང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་གཡུ་ཐོག་ཀརྨ་དགེ་ལེགས་མཆོག་དང་། ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་འཁོར་ལྷ་ཚང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་མཆོག དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་ཀརྨ་ཡེ་ཤེས་མཆོག ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་པདྨ་དབྱངས་ཅན་མཆོག བདེ་སྲུང་བཀའ་བློན་བླ་བྲང་འཕགས་པ་ཚེ་རིང་མཆོག འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་བློན་ཆོས་སྐྱོང་དབང་ཕྱུག་མཆོག་བཅས་ལྷན་ཞུགས་ཐོག་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་གིས་སྐབས་ ༡༥ པའི་བཀའ་ཤག་གིས་ལས་འཁྱུར་གསུང་བཤད་གནང་དོན། བོད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཕྲིད་སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གུས་ཕྱག་ཐོན་དུ་བཏང་སྟེ། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་གནས་པའི་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་དང་བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་ཡོངས་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

འདས་པའི་ཟླ་ཤས་ནང་ཨ་རི་དང་། ཁེ་ན་ཌ། ཨིན་ཡུལ། ཉི་འོང་། ཨི་ཏ་ལི། ཕྲོ་ཨཕ་རི་ཀ རྒྱ་གར་བཅས་ཐེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་འདུ་མིན་གྱི་ཚོགས་སྡེར་མང་པོས་རང་ཉིད་ལ་ལོ་བཅུའི་ཞབས་ཞུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བའི་གྱེས་སྐྱོན་ལས་རིམ་མང་པོ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་གནང་བྱུང་བ་ལྟར། དེ་རིང་ངའི་ངོས་ནས་ཁྱེད་རྣམ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེ་རེད།

བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བོད་མི་སྤུན་ཟླ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྨོན་འདུན་གྲངས་མེད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་ལོ་བཅུའི་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་གནས་ཐོག་ནས་ཁྱེད་རྣམ་པའི་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་དགའ་སྤྲོབས་ཆེ་ཤོས་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡིན།

ཁྱེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་རང་གི་ཕ་དམ་པའི་ཁ་ཆེམས། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱའི་བཙན་འོག་ཏུ་ཤོར་བའི་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་དོན་འཐབ་རྩོད་བྱ་རྒྱུ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་། འདི་འདྲའི་ཁ་ཆེམས་ཀྱི་སྒྲ་ཆིག་བོད་མིའི་ཁྲིམ་ཚང་ཚང་མའི་ནང་ཡོད་པ་ངས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་གསར་རྙིང་མང་པོས་ང་ཚོ་ལ་བདེན་པའི་རྒྱབ་ལངས་བརྟན་པོ་གནང་བ་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་སོ་སོའི་མི་ཚེར་བསམ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས། རང་ཉིད་དོ་རྗེ་གླིང་གི་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཚུང་ངུ་དེ་འདྲའི་ཕྲུ་གུ་ཞིག་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་གནས་འཛིན་མཁན་དང་པོར་གྱུར་སྲིད་པ་དེ་འདྲ་ནི། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་དང་གཟིགས་རྒྱང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚོར་གྱི་ཡོད་པས། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་སྐོར་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོའི་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུར་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་གཉིས་དབར་དཔེ་མཚོན་འོས་པའི་འབྲེལ་ལམ་གསར་པ་མངོན་གསལ་ཅན་ཞིག་གཏོད་ཐུབ་ཡོད། ལེའུ་གསར་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་དབང་རྩིས་སྤྲོད་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་བར་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁོང་གི་བོད་དང་བོད་མིའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞུ་གཏུག་ཁག་ལ་རྒྱབ་བཙན་དབང་གདུག་རྩུབ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་སྤུན་ཟླ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྨ་ཁ་དེ་དག་གསོ་ཐུབ་པའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྒྱུན་དུ་དྲན་ཚོར་བྱས་པའི་སྒྲོན་མ་རང་རེའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་སླར་གསོ་དང་། རྒྱུན་གནས་གོང་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། མི་རབས་ཐུན་པ་མང་པོས་ང་ལ་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་སྒྲོང་ཡོད། གཞོན་སྐྱེས་མང་པོས་བོད་

ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁ་བྲལ་བ་ཡིན་པར་སྟོན་འཛུགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཉེན་བརྡ་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གནོན་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ནས་མི་སྣ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་དུས་ཚོད་བཟོས་ཟིན་པ་མཇལ་འཕྲད་ཞུ་ཁར་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའམ། གནས་རིམ་དམའ་བའི་ལས་བྱེད་དང་ཐུག་འཕྲད་དགོས་པའི་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རང་གི་ཉམས་མྱོང་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཉམས་མྱོང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་རྩ་དོན་ཆེད་དུ་ཐབས་བྱུས་གསར་པ་བསྟེན་དགོས་པའི་སེམས་ཚོར་བྱུང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྟངས་འོག་ནས་གླིང་སྟེགས་ལས་ནང་དོན་གལ་ཆེ་བ་བརྩིས་ནས་མི་སྣ་མཇལ་འཕྲད་རིགས་ཟ་ཁང་དང་། མི་ཚོགས་ཆེ་བའི་ཛ་ཁང་བཅས་སུ་བྱ་དགོས་ཀྱང་ངོས་ལེན་བྱས་ཏེ། མི་དང་མིའི་འབྲེལ་ཟམ་འཛུགས་རྒྱུར་དམ་དོན་བྱས་པ་ཡིན།

ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་རིང་ཆེད་སེམས་བརྟན་པོས་ལས་དོན་ཐོག་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ང་ཚོ་ཁ་བྲལ་བ་མིན་པར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ངོ་ཚབ་ཅིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་ཐོག་ནས་རིམ་པས་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་ནང་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་དང་ལྷན་དུ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་རི་གཞུང་སྐྱོར་ཞུ་དགོས་པ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ལས་འགན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་ཚང་མས་ཕྱུར་བུ་མཉམ་འདྲེགས་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཞིང་། བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་དང་ཁོང་གི་བཀའ་ཤག་གི་མཛད་དོན་རྣམས་གེགས་མེད་ལམ་ལྷོང་ཡོང་བའི་རེ་སྨོན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རང་གི་ལས་རོགས་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༤ པ་དང་ ༡༥ པའི་བཀའ་བློན་རྣམ་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་གི་སློབ་སྟོན་པ་ཐན་པ། མང་གཙོ་དང་སྒྲིག་འཛུགས་དར་རྒྱས་ཐོག་ལྷག་བསམ་དང་དུར་བརྩོན་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཞུའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མང་ཚོགས་ཁྲོད་འོས་བསྡུ་དང་བགྲོ་གླེང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྐྱེ་པའི་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་ནང་མི་མང་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཇེ་མཐོར་སོང་བ་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་དགའ་སྤྲོབས་ཆེན་པོ་བྱུང་། འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྲིད་སྐྱོང་རང་ཉིད་ལའང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་ཡོད། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་རྨང་གཞི་ལྡན་པའི་སྒྲོན་མ་སོ་སོའི་ཁེ་དབང་ལོངས་སུ་སྤྱད་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ངས་དགའ་བསུ་ཞུ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་སྐབས་སོ་སོ་སྙིར་དང་ཤོག་ཁག་དང་ལུང་ཚན་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་མི་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས།

རང་རེའི་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱི་བློས་བཏང་གི་བསམ་སྒྲུབ་དང་། བོད་ནང་དུ་དངོས་སུ་མཐོང་མེད་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་རྟོགས་པའི་བསམ་བློའི་འཆར་སྒོ་དང་བོད་དོན་ཐོག་སེམས་ཁུར་བྱེད་སྟངས་བཅས་མཐོང་སྐབས་སེམས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཤིང་། ཁོང་ཚོས་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆེ་མཐོང་ཐོག་ཚོད་གླེང་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་དང་། ནུས་རྩལ། སེམས་ཁུར་ཇི་ལྟར་ལེན་བཞིན་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ངས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་སོ་སོ་བོད་གངས་ཅན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཨ་མདོ་དང་། ཁམས་པ། དབུས་གཙང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམ་གྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ནུས་པ་མཉམ་སྤུངས་དང་དོག་རྩ་ཅིག་སྒྲིལ་སྒོ་ནས་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་ནུས་པ་འདོན་དགོས།

ལྷམ་སྐུ་ཉེན་སི་པེ་ལོ་སི་མཆོག་གིས། གལ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་རང་དབང་ལ་དགའ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དང་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་མ་ཐུབ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ས་ཆ་གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཤོར་བ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་ (Litmus Test) ཞིག་ཡིན། བོད་ནང་བོད་མི་ཚོས་སྐྱོང་བཞིན་པའི་དཀའ་སྡུག་སྡུག་སྐྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་ ༡༥༥ ཡིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་བོད་མི་ ༡༣༣ འདས་གྲོངས་སོང་ཡོད་པ་དེ་དག་ང་ཚོས་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་རུང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་གི་ཚད་ལྡན་སྣེ་འཁྲིད་པ་ཞིག་ཆགས་པར་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་གྱིས་འདང་གི་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་དུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་མི་ཚོར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་རྩོད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་མཐུན་གནས་བབ་ཡོང་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་དམའ་པོར་ལྷུང་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བསྐྲུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

བོད་མིའི་རང་དབང་ལས་འགུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་འགྲུབ་པ་ལ། ང་ཚོའི་མཐུན་གྲོགས་ཉེ་ཤོས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པར་ཡོང་ཐབས་མེད་པས། ངས་དེ་རིང་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མི་མང་ཡོངས་ལ་ད་བར་མི་ལོ་ ༦༠ བརྒལ་བའི་རིང་གང་ཅིའི་རོགས་མགོན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེང་གི་ཆར་རྒྱ་གར་དང་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་རྒྱ་ནག་ཕྲུ་དན་ནས་མཆེད་པའི་ཧོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༩ ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་སྐྱོན་དང་ནད་མནར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཚབས་ཆེན་མྱོང་བཞིན་ཡོད་པར། ངས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་ཚང་མར་ཐུགས་གསོ་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་ནས་རང་ཉིད་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་མཇུག་སྒྲིལ་གྱི་ཡོད་པ་བཞིན། དེ་རྗེས་ཁྱེད་རང་ལས་དོན་གང་བྱེད་འདོད་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བར། དེ་རྗེས་རང་གི་ཁྲིམ་ཚང་ལྷན་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རང་གི་བུ་མོ་དང་ལྷན་དུ་དུ་ཐོག་རྩེད་མོ་རྩེ་དགོས་བསམ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ངའི་སྲིད་སྐྱོང་ལས་འགན་དེ་རིང་ནས་ཟིན་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་མུ་མཐུད་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་རང་དབང་འཐབ་རྩོད་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་བཞིན། མ་འཆི་བར་དུ་རང་དབང་འཐབ་རྩོད་པའི་ངོ་བོར་གནས་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་དོན། སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པ་དང་། བོད་ལ་མྱུར་དུ་ཕེབས་ཐུབ་པ། གཞིས་བྱེས་བོད་མི་རྣམས་མགྱོགས་ནས་མྱུར་དུ་མཉམ་འཛོམས་ཐུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༨ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་སྤེལ།། ||

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཁོར་ཡུག་ལས་འགུལ་བ་གྲགས་ཅན་སྐུ་ཞབས་སུནྡར་ལལ་བྷ་ཧུ་གུ་ན་ལགས་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར་ཐུགས་གསོའི་གསུང་འཕྲིན་སྩལ་བ།

༄༅། །སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་ཁོར་ཡུག་ལས་འགུལ་བ་གྲགས་ཅན་སྐུ་ཞབས་སུནྡར་ལལ་བྷ་ཧུ་གུ་ན་ (Sunderlal Bahuguna) ལགས་ཟླ་འདིའི་ཕྱི་ཚེས་ ༢༡ ཉིན་དགུང་གྲངས་ ༩༤ ཐོག་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པར་ཐུགས་གསོའི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་བསྩལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། ངོས་ཀྱིས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དང་གྲོགས་པོ། དེ་བཞིན་དམ་པ་ཁོང་ལ་དགའ་མོས་གནང་མཁན་བཅས་ལ་ཐུགས་གསོ་དང་། དམ་པ་ཁོང་ལ་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དམ་པ་ཁོང་གིས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་གནང་བར་ངོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་གི་ཡོད།

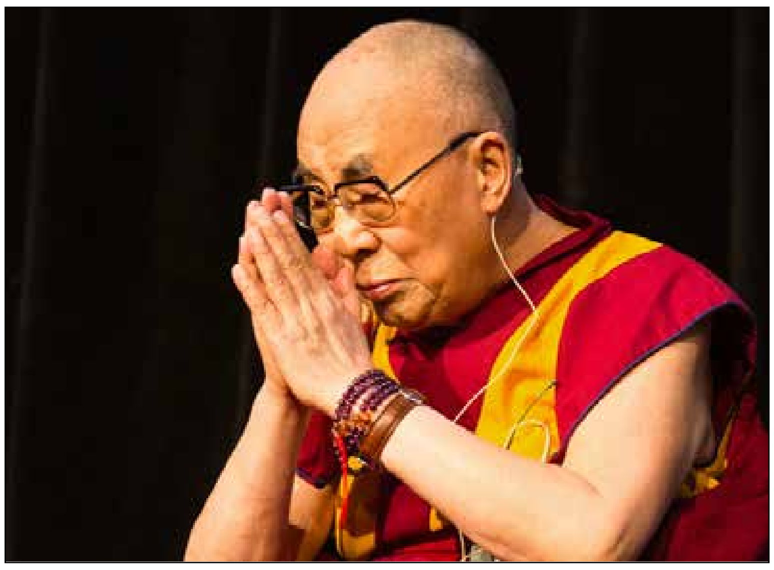

སྐུ་ཞབས་སུནྡར་ལལ་བྷ་ཧུ་གུ་ན་ལགས་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཨུ་ཏྟར་ཁཎྜ (Uttarakhand) མངའ་སྡེའི་ཀླར་ཕལ་རྫོང་ (Garwhal) དུ་འཁྲུངས་ཤིང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་དང་། དམ་པ་ཁོང་གིས་ཤིང་ནགས་དང་། གཙང་པོ། དེ་བཞིན་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བཅས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་གནད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ཙམ་མ་ཟད། དེ་དག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་མི་གཞན་དག་ལའང་དོ་སྣང་སློབས་འཛུགས་དགོས་པ་ཁོང་གི་ལས་འགན་ཡིན་པ་དགོངས་གནང་ཡོད། སྐབས་ཤིག་ཁོང་གིས་ངོས་ལ་ལྗོན་ཤིང་འདེབས་འཛུགས་དང་། དེ་དག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་གལ་གནད་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་དགོས་པ་བརྗོད་བྱུང་། ངོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དང་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན། ངོས་རང་ལ་དྭགས་དང་། འབྲས་ལྗོངས། མོན་ཡུལ། དེ་བཞིན་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལ་སྐྱོད་སྐབས་ས་གནས་མང་ཚོགས་ལ་ཁོར་ཡུག་བདག་གཅེས་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་རྗོད་ཀྱི་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་ང་ཚོ་དང་གཏན་དུ་ཁ་བྲལ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱལ་ཡོད། ང་ཚོས་དམ་པ་ཁོང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་རྒྱུ་ཡག་ཤོས་ནི། དམ་པ་ཁོང་གིས་ལྗོན་ཤིང་འདེབས་འཛུགས་དང་བདག་གཅེས། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་འདི་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་འགོ་བཙུགས་གནང་བ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ།།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་བསྒྲགས་གཏམ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་བཏང་སྟེ་མི་ལོ་ཧྲིལ་པོ་ ༧༠ འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཉིན་མོ་ཡིན་སྐད་ཀྱིས་དུས་དྲན་བརྩི་སྲུང་རྒྱ་ཆེ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་བསྟུན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་རྒྱུར།

རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་བཏང་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཁ་གཡར་ས་ནི། ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་བོད་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན། ཞེས་བརྗོད་ཚིག་ཏུ་ ༼གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན།༽ ཟེར་བ་དེ་བཙན་དབང་གིས་བཞག་བཅུག་པ་ནས་དུས་ཚིགས་བཟུང་བ་ཞིག་རེད།

ཡོངས་གྲགས་སུ་ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས། ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དཔུང་དམག་གིས་བོད་ལ་དྲག་པོའི་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། ༡༩༥༠ ལོར་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་གཉན་འཕྲང་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་༧གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་འབུལ་བཞེས་གནང་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་བཙན་འོག་ཏུ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་འཛུགས་དགོས་བྱུང་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་མེས་འཚིག་མེར་གཏུག་གིས་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་མཛད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པས་གྲོས་མཐུན་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་རྩིས་མེད་དང་བོད་མིར་དྲག་གནོན་དབང་གིས་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་བཅས་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་རྩེ་རྫོང་དུ་བོད་གཞུང་སྒོ་བཤུག་དང་འབྲེལ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཙན་འོག་ཏུ་འཛུགས་དགོས་བྱུང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲངས་གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་མ་ཐག་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་ཏེཛ་པུར་དུ་བོད་མིའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་དེ་ངོས་ལེན་མེད་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲངས་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན།

༡། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་དེ་བོད་རྒྱ་གཉིས་མོས་མཐུན་དང་རང་དབང་ཐོག་གྲོས་མཐུན་བྱུང་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་གནོན་བཙན་དབང་སྡིགས་སྐུལ་འོག་བཞག་བཅུག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡིག་ཆ་དེར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གནས་བབ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

༢། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་བོད་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་མི་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱུ་རྩལ་སྤྲུག་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་དང་ལྷན་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་གནང་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་གྲོས་མཐུན་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་རྩིས་མེད་བརྡལ་བཤིག་བཏང་ཡོད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ལག་ལེན་འཁེལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་ལྡན་མེད་པར་བརྟེན་བོད་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་གྲོས་མཐུན་དེར་ངོས་ལེན་མེད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་ཟིན་པ་ལྟར་དུ་ལྟ་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད།

༣། རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་ད་དུང་ཡང་གྲོས་མཐུན་གྱི་མིང་བྱང་འཕུར་ནས་བོད་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་བཏང་སྟེ་མི་ལོ་ ༧༠ འཁོར་ཡོད་ཟེར་བ་ནི་རྩ་བ་ནས་བདེན་པ་མིན་པ་སྟེ། གྲོས་མཐུན་ཟེར་བ་དེ་བཞག་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམག་དྲག་དཔུང་གིས་རིམ་བཞིན་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་དྲག་གནོན་དམག་འཐབ་བྱས་ཏེ་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་ཞིག་དང་། བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་གི་ཚེ་སྲོག་ཕྲོགས་པ། འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག་དང་རྡུང་རྡེག་མནར་གཅོད་ཚད་ལས་འདས་པ་བཏང་སྟེ་ཆེས་ཡ་ང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པས་བོད་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་བཏང་བ་མིན་པ་བོད་ལ་དྲག་པོའི་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྒྱ་དམར་དབུས་མའི་གཞུང་གིས་བོད་ལ་ཞི་བས་བཅིང་འགྲོལ་བཏང་བའི་ཉིན་མོ་ཡིན་ཟེར་བ་དེར་ངོས་ལེན་ནམ་ཡང་བྱ་ཐབས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ཁག་གིས་ཀྱང་ངོས་ལེན་མེད། ཉིན་མོ་འདི་ནི་བོད་མི་ཡོངས་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་བཏང་བའི་མུན་ནག་གི་ཉིན་མོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་བསྒྲགས་གཏམ་དུ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ལ།།

སི་ལོ་ཕག་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་དང་སི་ལོ་ཕག་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་འཚམས་འདྲི་གནང་བ།

༄༅། །སི་ལོ་ཕག་ (Slovak) ཡུལ་གྱི་

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་སྐུ་ཞབས་ (Mr. Gábor Grendel) མཆོག་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་སི་ལོ་ཕག་གི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ (Peter Osusky) མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་འཚམས་འདྲི་གནང་བའི་ནང་འཁོད་དོན། སྐུ་ཉིད་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་སྲིད་སྐྱོང་སུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་སྨོན་མཐོལ་བའི་ངང་ནས་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་དང་ལེན་གནང་རོགས། ད་ལྟའི་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་འོག་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་འོས་བསྡུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངང་ལེགས་གྲུབ་ཐུབ་པར་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་འོས་བསྡུ་དེ་བཞིན་བོད་ནང་དུའང་ཡོང་ཐུབ་པ་ང་ཚོར་ཡིད་ཆེས་ཡོད། སི་ལོ་ཕག་ཀྱི་ཡ་ནང་ལོ་ལྟར་ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་མི་སྒེར་བཅས་ཡུལ་མི་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་གི་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་རྩ་འཛུགས་གནང་བའི་སི་ལོ་ཕག་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སི་ལོ་ཕག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྡིངས་ཆའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་གི་ཡོད། ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་མི་རིགས་གཉིས་དབར་ཐུན་མོང་ཐོག་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་བརྒྱུད་མྱོང་བའི་བཙན་འཛུལ་དང་། དབང་ཆ་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་སྲིད་དབང་གསལ་འདོན་གནང་སྟེ། ང་ཚོས་རང་དབང་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེད་ཀྱིས་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་དང་། རང་དབང་། མང་གཙོ་བཅས་ཆེད་ལེན་བྱེད་བཞིན་པར་ང་ཚོས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་འགན་འཁུར་བའི་ལས་གནས་ཐོག་སློབས་ཤུགས་དང་། ཚོད་སེམས། བཟོད་བསྲན། ལེགས་གྲུབ་བཅས་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་གྲངས་མེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྐུ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་དུས་ཡུན་རིང་འདི་ག་སི་ལོ་ཕག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སུ་ཕེབས་རྒྱུར་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། །

Published by: Tsering Yangkyi, DIIR, **Printer:** Narthang Press (DIIR), CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA **Name of Editor:** Ngawang Thogmed,
Place of Publication: CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA Tel:+91-1892-222457/222510 **Email:** diiraddl.secy@tibet.net **Website:** www.bod.asia
Regd. No. HPTIB/2017/74104